

**Національна спілка
краєзнавців України:
панорама
сучасного життя**

Калейдоскоп краєзнавчих подій на Прикарпатті

Краєзнавці здійснили сходження на г. Говерлу

24 серпня 2015 року на честь Дня Незалежності України традиційно члени обласної організації Національної спілки краєзнавців України та обласної організації Національної спілки письменників України здійснили сходження на г. Говерлу.

«Чому являєшся мені у сні?»

28 серпня у мальовничому селі Лолин Долинського району розпочалось літературно-мистецьке свято Франкової поезії. Місце проведення вибрано не випадково – Лолин називають столицею Франкового серця, адже тут жила Ольга Рошкевич – його перше кохання.

Щорічно Франкові читання збирають відомих письменників, поетів, прозаїків, журналістів та інших поціновувачів творчості Великого Каменяря. «Не можна не схилитись в довічній пошані перед непокійливим розумом Генія, перед тими роботящими руками, які так невсипущо, так самозречено, до самого скону трудилися задля України, задля свого народу, – з такими словами звернувся до присутніх у вітальному виступі директор Івано-Франківського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді, голова Івано-Франківської обласної організації Національної спілки краєзнавців України Михайло Косило. Разом з ним вшанувала пам'ять українського Мойсея редактор журналу «Краєзнавець Прикарпаття» Ірина Косило.

Уже традиційно учасники заходу поклали квіти та гірлянди пам'яті до пам'ятників Івану Франку та пам'ятника Кобзарю на так званій малій Чернечій горі у селі Максимівка. Велич Франкового таланту, неповторну красу бойківського краю прославляли у своїх виступах голова обласної організації НСПУ, член обласної організації Національної спілки краєзнавців України Євген Баран та інші митці слова, музичні та театральні колективи з Долинщини та Франківщини.

На святково оформленій площі перед будинком культури гості мали змогу помилуватися неповторним колоритом українського національного одягу. Наступна зустріч знову збере українську еліту та представить свято, приурочене 160-й річниці від дня народження Івана Франка у новому форматі.

Унікальний фестиваль імені Квітки Цісик

«Ця збірка пісень є бажанням мого українського серця вплести радісні нитки в розшарпане життям полотно, на якому вишита доля нашого народу».

Квітка Цісик про другу записану збірку пісень «Два кольори»

Вона завжди мріяла жити в Україні, але була тут всього один раз. Її добре знав і чув весь світ, американці навіть підраховували, що голос Квітки Цісик лунав 22 мільярди разів в різних радіоефірах, з екранів кінотеатрів, на телебаченні. Згодом вона прийшла і до нас – унікальним сопрано за-

звучали у її виконанні «Два кольори», «Я піду в далекі гори», «Чорнобривці».

Незважаючи на всесвітню славу, ім'я Квітки Цісик, на жаль, малознане в Україні. Щоб вшанувати пам'ять американської співачки українського походження, яка зачарувала світ українською піснею і водночас популяризувати рідну пісню та поетичне слово 6 вересня відбувся літературно-мистецький фестиваль імені Квітки Цісик в селі Ліски Коломийського району. В цьому селі жили дідусь і бабуся легендарної співачки та восьмеро їхніх дітей, зокрема і її батько – відомий віртуоз-скрипаль **Володимир Цісик**.

Ініціатором та невтомним організатором свята є лауреат літературних премій імені Т. Мельничука і В. Стефаник, поет, краєзнавець Ярослав Ясінський. Щороку на Циганському горбі – власному обійсті біля старої сільської школи, він збирає художників, поетів та музикантів. Фестиваль започаткований ще в 1999 р. Я. Ясінський зібрав письменників на осінні поетичні читання в саду. «Стояли столи в саду, яблука падали на тарелі... Кожен читав по колу», – пригадує засновник фестивалю. А потім по колу пішло свято – щороку восени, приурочене Квітці і віршам.

Цьогоріч уже традиційно літературну частину дійства вів літературний критик, лауреат численних літературних і журналістських премій, член правління обласної організації Національної спілки краєзнавців України, а також співорганізатор фестивалю Євген Баран. Серед присутніх був і голова Коломийського об'єднання товариства «Просвіта», краєзнавець Василь Глаголюк.

Незважаючи на відсутність фінансування, цей малий і скромний фестиваль у селі на Коломийщині стає визначною подією для тих, хто на нього приїздить, насамперед, через особливу осінню домашню атмосферу. При саду на розлогих столах продаються книги, зі сцени, уквітчаної рушниками та портретом Квітки Цісик, лунають її пісні, поети читають свої вірші, виступає місцева молодь. Окрім обласної та районної влади, на свято обов'язково приїждять почесні гості із родини Цісіків, зокрема з Нью-Йорка двоюрідна сестра Квітки Люба Павлик, з Польщі – Дарія Висоцька та інші.

При в'їзді на Циганський горб височіють кілька пам'ятних каменів, в яких Я. Ясінський «зав'язав» задум фестивалю – Квітку, вірші й історію села. Один камінь, тричі обмотаний ланцюгом, береже пам'ять про трійцю просвітителів Лісок: Івана Ісаїва, автора книг про історію села, а також Олексу Кочія і Миколу Цісика – громад-

ських діячів. На другому камені викарбуване перо і надпис латиною: «Без мене про мене». З часом тут планується поставити пам'ятник Квітці Цісик.

«Хочеться світ здивувати, а він вже не здивується. Він вже не вміє дивуватися. Ніхто не хоче робити задурно, за так. Таких диваків мало» – каже організатор у відповідь на питання, хто фінансує свято. Та попри це і традиційний літературно-мистецький характер, фестиваль воістину унікальний своєю атмосферою і неповторністю, бо він для душі. А найголовніше, що завдяки краєзнавцю Я. Ясінському здійснилася найбажаніша мрія Квітки Цісик – повернутися додому.

Маленький ювілей цікавого музею

Уже 10 рік у Івано-Франківську функціонує «Музей родинних професій». Авторство такого музею належить краєзнавцю, репортеру, лауреату багатьох премій, заслуженому журналістові України – Фабриці Роману Михайловичу. Ідею Роман Михайлович побачив уві сні, а через рік втілив її в життя.

Девіз музею від "Від плуга до комп'ютера". Музейна експозиція розповідає про 150 родинних професій за останні двісті років. Були в родині свої пасічники й архітектори, залізничники й вчителі, ковалі й лікарі, будівельники та геологи, шахтарі й музиканти, а ще агрономи, зоотехніки, садоводи...

Музей особливо цікавий і захоплюючий своїм розмаїттям представлених експозицій, предметів багатьох професій і захоплені родини Фабрики Р.М. За визнанням журналу «Фокус» творіння

Романа Фабрики входить в п'ятірку музеїв України в яких не занудьгуєш. Музей працює щодня, екскурсоводом є сам Роман Михайлович. До речі недавно він відсвяткував своє 75-річчя.

До Ювілею Качкана Володимира Атаназійовича

16 вересня 2015 року в обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка відбулася презентація нових видань вченого і письменника Володимира Качкана, які вийшли з нагоди його 75-літнього ювілею.

Модератор презентації «Золотожнів'я Володимира Качкана» – краєзнавець, доктор мистецтвознавства, професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Ганна Карась зробила детальний аналіз видань, які побачили світ до поважного ювілею вченого. Йшлося й про найновіше видання академіка – третій том серії «Віщі знаки думки, серця, і руки. Антологія українського автографа».

Ганна Василівна також розповіла про творчий доробок Володимира Качкана – нову поетичну збірку «Афіші сонця: Картки любові» та друге видання ліричного роману у новелах «Небесія».

Привітали пана академіка з ювілеєм та виходом нових видань, високо оцінюючи його значний внесок у розвиток української національної думки, біографістики, етнології, літературо- та мистецтвознавства численні поважні гості. Серед них – голова обласної організації Національної спілки краєзнавців України Михайло Косило, голова обласної організації Національної спілки письменників України Євген Баран,

голова обласної організації Національної спілки народних майстрів Василь Корпанюк, обласної організації Національної спілки художників України Микола Якимечко, голова обласної організації Національної спілки композиторів Богдан Шиптур.

Чимало теплих слів про Володимира Атаназійовича прозвучало у виступах відомих людей Івано-Франківщини.

Свято завершилося спільним побажанням многая літа ювіляру у виконанні усіх учасників презентації.

До 75-річчя Паньківа Михайла Ілліча!

У відділі краєзнавчої літератури в рамках циклу «Краєзнавство Івано-Франківщини в іменах» відкрита книжкова виставка «Михайло Паньків: етнограф, музеєзнавець, громадський діяч», присвячена 75-літтю від дня народження відомого краєзнавця, кандидата історичних наук, заслуженого працівника культури України, лауреата обласної премії ім. І. Вагилевича.

Народився Михайло Паньків 9 вересня 1940 року у селі Вербівці Городенківського району. Закінчив Снятинський культурно-освітній технікум, Івано-Франківський педагогічний інститут. Впродовж багатьох років був директором Івано-Франківського

обласного краєзнавчого музею, нині викладає етнологію в Прикарпатському національному університеті.

Михайло Паньків є дослідником матеріальної і духовної культури Покуття, історії окремих населених пунктів. Він був організатором ство-

рення експозицій Літературно-меморіального музею Леся Мартовича в с. Торговиці, Художнього і Літературного музеїв Прикарпаття – в Івано-Франківську, народної архітектури і побуту – в Галичі, етнографії Покуття – у Городенці, Михайла Грушевського – у Криворівні, Бойківщини – у Долині та ін.

Автор багатьох наукових статей та видань з етнографії Покуття, методичних розробок, путівників по Івано-Франківській області та музеях. Окремими книгами вийшли «Ратуша», «Весілля у селі Вербівцях на Городенківщині», «Організація польових досліджень з етнографії», «Пісні з Покуття», дослідження «Схрони, криївки і бункери ОУН-УПА», збірка топонімів, легенд, переказів та пісень про татарські напади на Прикарпаття «Текла кровця по Україні» та ін.